

U ZAGREBU ODRŽANA KONFERENCIJA O GRAĐEVNOM OTPADU

Izazov ili prilika za održivi razvoj?"

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Statistički podaci pokazuju da je u 2023. u Hrvatskoj nastalo gotovo 1,91 milijun tona građevnog otpada, što čini porast od 10 % u odnosu na prethodnu godinu. Od te količine 90,5 % prijavljeno je unutar službenog sustava, dok je preostali dio ostao izvan institucionalnog nadzora, što dodatno potvrđuje potrebu za jačanjem kontrolnih i evidencijskih mehanizama.

U Vijećnici Hrvatske gospodarske komore u Zagrebu 1. srpnja 2025. održana je konferencija pod nazivom „Građevni otpad – izazov ili prilika za održivi razvoj?“, koja je okupila predstavnike državnih tijela, građevinske inženjere, stručnjake za okoliš, projektante i izvođače radova. Glavni cilj konferencije bio je postaviti temelje za učinkovitiji i sustavniji pristup gospodarenju građevnim otpadom u Hrvatskoj, uz promicanje kružnih i održivih rješenja u građevinskome sektoru. Sudionici su zajednički analizirali trenutačne izazove gospodarenja građevnim otpadom u Hrvatskoj te predstavili konkretne prijedloge i alate za uspostavu

učinkovitijeg i održivijeg sustava. Konferencija je ponudila uvid u aktualne zakonodavne promjene, mogućnosti digitalizacije procesa, ulogu reciklažnih dvorišta te potencijal zelene javne nabave u stvaranju potražnje za recikliranim građevnim materijalima. Težište je stavljeno na europske primjere dobre prakse, koji mogu poslužiti kao smjernice za domaći razvoj.

Program je započeo registracijom sudionika i izjavama za medije, nakon čega su uslijedili pozdravni govori Mirjane Čagalj, potpredsjednice Hrvatske gospodarske komore, Tončija Glavinića, državnog tajnika u Ministarstvu prostornoga uređe-

nja, graditeljstva i državne imovine, te mr. sc. Marije Vučković, ministricе zaštite okoliša i zelene tranzicije.

Mirjana Čagalj, potpredsjednica Hrvatske gospodarske komore

Mirjana Čagalj, potpredsjednica Hrvatske gospodarske komore za graditeljstvo i promet, upozorila je na to da je niska stopa selektivnog rušenja i dalje jedan od najvećih izazova u građevinskome sektoru. Napomenula je da je neophodno stvoriti uvjete na gradilištima koji će omogućiti odvajanje svih materijala pogodnih za reciklažu, čime bi se doprinijelo očuvanju resursa i ostvarenju ciljeva zelene tranzicije. Posebno je upozorila na neusklađenost propisa, nedostatak reciklažnih kapaciteta te ograničene mogućnosti malih i srednjih poduzeća, koja čine temelj građevinskog sektora, ali često nemaju pristup potrebnim znanjima, tehnologijama ni financijskim poticajima za prelazak na održive prakse. Kao ključni element za prevladavanje tih izazova istaknula je potrebu za snažnijom sinergijom među svim sudionicima, od zakonodavaca i lokalne uprave, preko investitora i građevinskih stručnjaka do

Detalj s konferencije o građevnom otpadu

obrazovnih institucija i civilnog društva. Takva suradnja ne smije ostati iznimka, već mora postati standard u planiranju i provedbi projekata.

Uz to istaknula je da suvremeni izazovi poput klimatskih promjena, pritiska na prirodne resurse i ubrzane urbanizacije zahtijevaju pametniji, odgovorniji i održiviji pristup gradnji, s većim poštovanjem prema okolišu. Hrvatska gospodarska komora intenzivno radi na pripremi smjernica usmjerenih na digitalizaciju građevinskog sektora, poboljšanje sustava upravljanja otpadom te oblikovanje poticajnog okvira koji će podržavati razvoj održivih projekata.

Marija Vučković, ministrica zaštite okoliša i zelene tranzicije

Marija Vučković, ministrica zaštite okoliša i zelene tranzicije, na konferenciji je iznijela podatke koji upućuju na znatan udio građevnog otpada u ukupnoj količini otpada, kako na europskoj tako i na nacionalnoj razini. Dok građevni otpad u Europskoj uniji čini oko 35 % ukupnog otpada, u Hrvatskoj je taj udio 2023. iznosio 24,8 %. Međutim, otvorila je pitanje postoji li mogućnost da stvarni udio bude i veći zbog neevidentiranih tokova otpada, koji čine dodatni izazov za sustav gospodarenja otpadom. Prema njezinim riječima, jedan od glavnih zadataka nadležnih institucija jest smanjenje tih neevidentiranih količina i uspostava potpune evidencije, što je ključno za učinkovitije upravljanje resursima i očuvanje okoliša. Istaknula je i potrebu za jačanjem

suradnje s poslovnim sektorom kako bi se poduzetnicima omogućilo da razvijaju konkurentnije modele poslovanja koji će istodobno imati manji utjecaj na okoliš. Statistički podaci pokazuju da je u 2023. u Hrvatskoj nastalo gotovo 1,91 milijun tona građevnog otpada, što predstavlja porast od 10 % u odnosu na prethodnu godinu. Od te količine 90,5 % prijavljeno je unutar službenog sustava, dok je preostali dio ostao izvan institucionalnog nadzora, što dodatno potvrđuje potrebu za jačanjem kontrolnih i evidencijskih mehanizama.

Tonči Glavinić, državni tajnik u Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, osvrnuo se na pozitivne primjere uvođenja kružnih principa u građevinskom sektoru. Istaknuo je obnovu nakon razornih potresa iz 2020. kao prvi konkretni slučaj u kojemu je u praksi primijenjeno kružno gospodarenje građevnim otpadom. Taj proces obrade i pripreme materijala za ponovnu upotrebu, prema njegovim riječima, pokazao je stvarne rezultate u sprječavanju nastanka otpada te poslužio kao temelj za šire implementacije unutar projekata financiranih iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO). Istaknuo je i da je u aktualnome kontekstu održivosti, koja postaje sve važniji kriterij i za investitore i za krajnje korisnike, usvajanje zelenih praksi izravna prilika za poduzeća da se profiliraju kao društveno odgovorna,

istodobno jačajući svoju tržišnu poziciju i konkurentsku prednost.

Tonči Glavinić, državni tajnik u Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine

Stručni dio konferencije otvoren je izlaganjem Tončike Jarak iz Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije, koja je predstavila aktualne propise i praksu gospodarenja građevnim otpadom. Potom je Katarina Ravnjak iz Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine govorila o mogućnostima kružne uporabe građevnog otpada i važnosti integriranja reciklaže u procese obnove i izgradnje.

Na panel-raspravi pod nazivom „Od otpada do resursa – konkretna rje-

Panelisti snimljeni tijekom panel-rasprave

šenja" sudjelovali su Davor Blažek iz tvrtke *Nexe d.d.*, Alan Perl iz tvrtke *Strabag d.o.o.*, Mihaela Gortan Vozila iz tvrtke *Holcim d.o.o.*, Tončika Jarak, predstavnik Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije, i Snježana Đurišić, predstavnik Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine. U dinamičnoj razmjeni mišljenja panelisti su predstavili izazove s kojima se suočavaju u praksi te primjere uspješnog pretvaranja otpada u vrijedan resurs.

Davor Blažek, direktor za strategiju i razvoj poslovanja u tvrtki Nexe

Davor Blažek, direktor za strategiju i razvoj poslovanja u tvrtki *Nexe* i predsjednik Udruženja industrije nemetala i građevinskog materijala pri HGK-u, istaknuo je kako se sve više prepoznaje potencijal

građevnog otpada kao vrijednog resursa koji može imati važnu ulogu u očuvanju okoliša. Prema njegovoj ocjeni, industrija građevnog materijala već raspolaže znanjem i kapacitetima za učinkovito iskorištavanje tog resursa. Unatoč tome smatra da je i dalje neophodno sustavno podizati razinu svijesti među svim sudionicima u tome lancu u cilju da se građevni otpad prestane doživljavati isključivo kao problem, već kao stvarna prilika za održivi razvoj koju sada treba iskoristiti, a ne prebacivati kao teret budućim generacijama.

Alan Perl, predsjednik Grupacije za gospodarenje građevnim otpadom pri Udruženju za sekundarne sirovine HGK-a, upozorio je na pozitivne europske primjere u upravljanju građevnim otpadom, posebno u zemljama Skandinavije, Austriji, Njemačkoj i Nizozemskoj. Smatra da se pravilnim razvrstavanjem i recikliranjem otpada može znatno smanjiti potreba za eksploatacijom primarnih sirovina, čime se istodobno čuvaju prirodni resursi i smanjuju emisije ugljikova dioksida. Kao konkretne primjere naveo je mogućnosti ponovne uporabe materijala. Na primjer, reciklirani beton može se koristiti za temelje, reciklirani asfalt u cestogradnji, a drveni elementi mogu se prenamijeniti za nove građevinske svrhe. Istaknuo je i to da tvrtka *Strabag*, u kojoj je zaposlen, aktivno primjenjuje takve prakse na svim gradilištima gdje to tehnički uvjeti omogućuju.

Alan Perl, predsjednik Grupacije za gospodarenje građevnim otpadom pri Udruženju za sekundarne sirovine HGK-a

Na skupu je istaknuo to da je Hrvatska 2023. premašila ciljanu stopu reciklaže građevnog otpada od 70 % koju je EU zadala još 2020., dosegnuvši 71,2 %. To je znatan porast u odnosu na prethodnu godinu, kada je ta stopa iznosila 66,5 %. Održivo upravljanje građevnim otpadom ima višestruke koristi. Smanjuje se pritisak na okoliš, jer se manje materijala odlaže, manje eksploatira, a istodobno se smanjuju emisije stakleničkih plinova. Otvaraju se i nova radna mjesta, osobito u sektoru reciklaže i prerade. Otvara se prostor i za inovacije, lokalne poduzetničke inicijative i zelene investicije. To su neki od zaključaka konferencije, no i dalje postoji prostor za napredak koji treba iskoristiti.

Izvor i fotografije: HGK